

Канд. с.-г. наук Буряк І. М., канд. екон. наук Буряк І. М., Цегельник В. В.
Національний університет біоресурсів і природокористування України (Україна)

ВІДТВОРЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

Довоєнний стан аграрної економіки України демонстрував тенденцію поступального зростання і поліпшення базових макроекономічних показників. Однією із проблем на той час являлось нестача реальних інвестицій та перспективи, що відкривались із функціонуванням ринку земель [3]. З початком війни галузь зазнала шоково-катастрофічного впливу в тому числі у визначенні рівня інвестиційного потенціалу регіонів.

В зв'язку із забрудненням земель сільськогосподарського призначення та водних ресурсів внаслідок воєнних дій і тривалим періодом їх рекультивації та впливом природно-кліматичних чинників на виробничий процес ефективність продукування на них носить варіативний характер і при розрахунках інвестиційного потенціалу чи інвестиційної привабливості того чи іншого регіону потребує певного статистичного згладжування та корегування. Окреслені негативні чинники суттєво впливають на віддачу вкладеного капіталу з одиниці посівних площ. Проте це не означає, що регіони із заниженою врожайністю повинні вести обмежену агротехнічну діяльність.

В сучасних реаліях економічних процесів в Україні обмежена можливість господарювання пов'язана з окупацією, забруднення земель спровокувала, на наш погляд, деформації в певних сегментах ринку сільськогосподарської продукції, що призводить до глибоких соціально-економічних зрушень, що знижує інвестиційний потенціал ряду окремих регіонів.

Сільськогосподарський ринок країни до воєнних подій переважно був зорієнтований на внутрішнього споживача із невисокою конкурентоспроможністю та низькою еластичністю попиту на продукцію зараз в 2022 р. додалися проблеми з порушенням логістичних ланцюжків, що стосується як внутрішнього ринку так і експорту. Загострилась потреба державного регулювання і підтримки певних програм розвитку: рекультивації, модернізації засобів виробництва, введення інноваційних технологій виробництва, відтворення основного капіталу тощо [4]. У зв'язку з вищезазначеним програма прискореної

амортизації, лізинг, податкові преференції, пільги по кредитуванню агровиробників являються недостатніми інструментами державної підтримки [1].

На наш погляд для підвищення інвестиційного потенціалу південно-східних та прикордонних регіонів, стимулювання збільшення масштабів галузевого накопичення інноваційного капіталу необхідно задіяти окрім грантових програм цільові державні програми їх розвитку.

Державою необхідно активувати на повну потужність розподільчий механізм фінансових ресурсів з консолідованого бюджету, зокрема кошти, що акумулюються від приватизації державного майна [5]. Якщо провести зміну структури надходжень до державного бюджету різних рівнів в залежності від потреб розвитку кожного регіону то це може стати базою становлення гнучкої системи державного регулювання та підтримки розвитку інноваційно-інвестиційного потенціалу найбільш вражених регіонів. Звичайно, що створення і період становлення такої системи на регіональному рівні вимагатиме корегування цілісної бюджетної політики країни, але слугуватиме місії підвищення конкурентоспроможності аграрного товаровиробника на світовому ринку та відтворювальному механізму як якості земельних ресурсів так і загалом функціонуючого капіталу галузі [2].

Також важливо, на наш погляд, вдосконалювати формування інвестиційної політики країни загалом в частині системності та реалізації на практиці головних її положень, конкретизації справді дієвих механізмів стимулювання інноваційності інвестиційного процесу аграрної галузі в цілому і відновлення виробничого (земельного та водного), трудового та соціального потенціалу окремих регіонів (що були в окупації та прикордонних) зокрема.

Список використаних джерел:

1. Іващенко Ю.М., Герман А.А. Зовнішня заборгованість України та її вплив на економіку. Київ: Видавництво КНЕУ, 2020.
2. Aleskerova Y., Titenko Z., Skrupnyk H., Grytsyna O. Modeling the level of investment attractiveness of the agrarian economy sector. *International Journal of Industrial Engineering & Production Research*. 2020. Vol. 31, № 4. С. 490-496.
3. Козяр Н.О. Сучасний стан та перспективи використання інвестиційного потенціалу аграрного сектору України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 16. С. 54-60.
4. Кушнір С.О. Інвестиції в сільськогосподарську галузь України: реалії та перспективи у зв'язку з відкриттям ринку землі. *Підприємництво та інновації*. 2020. Вип. 12. С. 63-68.

5. Тарабан С.В. Капітальні інвестиції як складова державної інвестиційної політики на регіональному рівні. *Університетські наукові записки*. 2020. № 2. С. 176-185.
6. Тітенко З.М. Інвестиційне забезпечення фінансової безпеки аграрних підприємств. *Економіка та суспільство*. 2022. № 22 URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2080/2013>

Канд. екон. наук Гвініашвілі Т. З., Дручків О. М.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара (Україна)

ОСНОВНІ ПЕРЕВАГИ ЗАСТОСУВАННЯ СТРАТЕГІЧНОГО ПІДХОДУ В УПРАВЛІННІ ПІДПРИЄМСТВОМ В КРИЗОВИХ УМОВАХ

У сучасних умовах ринкове середовище характеризується високим рівнем конкуренції та стрімким темпом розвитку. Для успішної діяльності та утримання конкурентоспроможного становища підприємствам необхідно продумувати стратегію своєї роботи, що роблять далеко не всі організації з низки причин – висока вартість, витрати часу та ресурсів, необхідність підбору компетентних співробітників, відсутність розуміння необхідності цього процесу [3].

Стратегічне управління в умовах кризової ситуації є комплексом індивідуальних заходів, розроблених на основі аналізу соціально-економічного стану підприємства, реалізація яких повинна проводитися досить швидко з метою безпосереднього усунення проблем, що є основою для кризової ситуації [4]. Однак при формуванні стратегії необхідно враховувати індивідуальність та унікальність кожної стратегії, оскільки кожне підприємство має власні характерні риси, відповідно до яких з'являється можливість побудови стратегії, що розкриває весь потенціал підприємства. Так, при виникненні кризової ситуації, основним чинником її подолання є побудова ефективної антикризової стратегії, яка враховує весь спектр системи та функціоналу організації, що сприяє збільшенню її економічної ефективності та рентабельності підприємства загалом.

Більшість фахівців поділяють таку думку, що криза є невід'ємною частиною економіки та її життєвого циклу. У відповідності з чим криза виконує цілу низку функцій, таких як розрив застарілих зв'язків, нездатних до будь-яких змін, тим самим сприяючи утворенню нових, більш ефективних. Таким чином, результатом кризи є поява інноваційних реформаційних ідей, іноді революційних.